

Høringsnotat

Høringsnotat om bekendtgørelse om tilskud til Miljøstøtte til Arktis (DANCEA)

Miljøstyrelsen har besluttet at udarbejde en bekendtgørelse om tilskud til Miljøstøtte til Arktis (DANCEA). Bekendtgørelsen fastsætter rammerne for Miljøstyrelsens administration af tilskudsordningen og skal samtidig sikre, at denne lever op til statens regler for tilskudsadministration.

Ordningen har til formål at understøtte Danmarks tilslutning til den arktiske miljøbeskyttelsesstrategi (AEPS), og Danmarks deltagelse i Arktisk Råds arbejde og andet internationalt miljø- og naturarbejde med arktisk relevans.

Efter reglerne i bekendtgørelsen kan Miljøstyrelsen inden for de årlige bevillingsmæssige rammer yde tilskud til hel eller delvis dækning af udgifter til de aktiviteter, som er opført i finansloven. Det foreslås, at Miljøstyrelsen i overensstemmelse med finanslovens bestemmelser kan beslutte, hvor stor en del af bevillingen, der udmøntes som tilskud og drift, herunder drift af ordningen.

Udkast til bekendtgørelse har været sendt i høring i perioden fra 2. – 28. april 2020.

Der er modtaget høringssvar fra:

- DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet
- Departementet for Natur og Miljø
- Erhvervsstyrelsen
- Greenland Ecosystem Monitoring (GEM) Sekretariatet på vegne af flg. GEM institutioner:
  - ✓ Aarhus Universitet
  - ✓ ASIAQ – Greenland Survey
  - ✓ GEUS
  - ✓ Grønlands Naturinstitut
  - ✓ Københavns Universitet
- Grønlands Naturinstitut
- Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Modtagne høringssvar kan findes i deres fulde længde på www.hoeringsportalen.dk

Følgende havde ingen bemærkninger:

- CAFF Sekretariat
- Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug
- DMI
- PAME Sekretariat
- Umhvørvisstovan

Miljøstyrelsens svar på de indkomne høringssvar

Høringsnotatet er herunder opdelt i emneafsnit, som dækker over bemærkninger indeholdt i et eller flere af de afgivne høringssvar. Derefter er andre enkelte bemærkninger besvaret efterfølgende.

Emnerne er:

1. Videreførsel af den hidtidige ordning
2. Opdeling mellem tilskud og drift af ordningen
3. Flere ansøgningsrunder og tilskud til flerårige projekter
4. Transparens i ordningen – tildelingskriterier, høringsparter og prioritering af ansøgninger
5. Ansøgninger – projekter med flere ansøgere
6. Oversendelse af ansøgninger mellem Miljøstyrelsen og KEFM
7. Statsstøtte – gruppefritagelse, de minimis og krydssubsidiering
8. Udstyr købt for tilskudsmidler
9. Afrapporteringskrav

Ad 1) Videreførsel af den hidtidige ordning

Miljøstyrelsen konstaterer indledningsvist, at høringsparterne generelt er glade for ordningen, og anser den for at være af stor vigtighed for miljøindsatsen på det arktiske område, herunder betydningen af langtidsmonitoringen for miljø- og naturforskningen og arbejdet i det Arktiske Råd.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (KEFM) administrerer en tilsvarende tilskudsordning om Klimastøtte til Arktis og bemærker, at man der har valgt et andet administrationsgrundlag for denne ordning, end det, som Miljøstyrelsen foreslår med udkastet til bekendtgørelse om tilskud til Miljøstøtte til Arktis. KEFM finder bekendtgørelsesudkastet meget detaljeret og foreslår i stedet mere overordnet regulering af tilskudsadministrationen i bekendtgørelsen, suppleret med vejledning og konkrete tilsagnsskrivelser.

Miljøstyrelsens bemærkninger: De to tilskudsordninger har en vis parallelitet, og annonceringerne foretages normalt samtidig. Det er Miljøstyrelsens intention at fortsætte administrationen af Miljøstøtte til Arktis som hidtil med de ændringer, som følger af erfaringer med forvaltningen af ordningen og generelle regler for administration af tilskudsordninger. Miljøstyrelsen fastholder detaljeringsniveauet i bekendtgørelsen, da dette vurderes at understøtte administrationen.

Ad 2) Opdeling mellem tilskud og drift af ordningen

DCE bemærker, at det er uklart, hvordan opdelingen mellem tilskud og drift i bekendtgørelsesudkastets § 2, stk. 1 skal forstås, og om det vil være muligt at søge om tilskud til driftsdelen af projekter.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Af hjemlen i finanslovens § 24.51.31 fremgår det, at bevillingen kan deles op mellem ordinære driftsomkostninger og tilskud. Langt

hovedparten af de årlige bevillinger udmøntes i form af tilsagn til konkrete projekter, der har forskningslignende karakter. Herudover har der hidtil været givet tilskud til Rigsfællesskabets deltagelse i forskellige internationale og arktiske organisationer/fora ('kontingenter') og til honorering af udpegede nationale eksperter. Endelig har Miljøstyrelsen enkelte udgifter til administrationen af tilskudsordningen, som fx annonceringer m.v.

Det er intentionen at bevare muligheden for at dele den samlede bevilling op mellem drift og tilskud, dog med den forskel fremadrettet, at betaling for deltagelse i internationale og arktiske organisationer/fora og udgifter i forbindelse med nationalt udpegede eksperter fremover administrativt vil kunne dækkes af driftsbevillingen. Dermed vil der ikke længere skulle søges tilskud til disse.

Omkostninger til drift af forskningsprojekter skal som hidtil indgå i de samlede projektansøgninger som accessoriske udgifter.

Ad 3) Flere ansøgningsrunder og tilskud til flerårige projekter

Departementet for Natur og Miljø, GEM og DCE fremhæver vigtigheden af muligheden for at opnå tilskud til flerårige projekter. GEM og DCE foreslår muligheden for alternativt at overføre langtidsmonitoringer til en selvstændig finanslovsbevilling. Endelig bemærker GEM, at en opdeling af bevillingsrammen i flere årlige ansøgningsrunder potentielt vil kunne påvirke langtidsovervågningsaktiviteter.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Miljøstyrelsen anerkender fuldt ud vigtigheden af de unikke langtidsmonitoringer, som over årene har opnået finansiering gennem tilskudsordningen. Miljøstyrelsen henviser til, at finanslovsteksten til §24.51.31 angiver monitorering, som en aktivitet, der kan afholdes udgifter til, og Miljøstyrelsen forventer i annoncering af tilskudsmidler at vægte langtidsmonitoreringsindsatser højt. En eventuel selvstændig finanslovsbevilling til langtidsmonitoreringsindsatser ligger uden for Miljøstyrelsens beslutningskompetence, og Miljøstyrelsen støtter ikke umiddelbart op om forslaget.

Muligheden for at opdele den samlede bevilling til ordningen i flere årlige ansøgningsrunder er begrundet i praktiske hensyn. I forbindelse med løbende projektafslutninger frigøres der af og til bevillingsmidler, som potentielt vil kunne udmøntes til nye tilsagn til projekter. Miljøstyrelsen er opmærksom på de praktiske udfordringer, fx i forhold til tilrettelæggelsen af feltarbejde i Arktis, som gør sig gældende, såfremt der bliver afholdt flere årlige ansøgningsrunder. På den anden side er det ikke altid muligt, at få frigjort tiloversblevne tilskudsmidler fra afsluttede projekter i tide til at disse kan indgå i de (normalt) årlige ansøgningsrunder. For at kunne få afløb for sådanne frigjorte midler i årets løb, foreslås det derfor, at Miljøstyrelsen kan beslutte at afholde ekstra ansøgningsrunder for sådanne frigjorte tilskudsmidler. Det er dog forventningen, at fastholde den primære årlige ansøgningsrunde i efteråret som hidtil.

Ad 4) Transparens i ordningen – tildelingskriterier, høringsparter og prioritering af ansøgninger

Departementet for Natur og Miljø, GEM og Grønlands Naturinstitut bemærker vigtigheden af transparens i forhold til bl.a. hvilke parter, Miljøstyrelsen hører i forbindelse med vurdering af ansøgningerne, hvilke kriterier, ansøgningerne tildeles ud fra, samt hvordan vægtning af ansøgninger og høringssvar foretages. Grønlands Naturinstitut foreslår endvidere en sagsbehandlingsfrist for Miljøstyrelsens behandling af ansøgningerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Finanslovens hjemmel i § 24.51.31 afgrænser de overordnede formål, som kan opnå tilsagn, eller for hvilke der kan afholdes udgifter. Prioriteringen af formålene, der vil kunne opnå tilskud i forhold til de konkrete ansøgningsrunder, vil altid skulle holdes inden for rammerne af finanslovshjemlen og vil klart fremgå af annonceringsteksten, som offentliggøres dels på Miljøstyrelsens hjemmeside og på www.statens-tilskudspuljer.dk. Af annonceringsteksten vil endvidere fremgå ansøgningsfrist, den samlede ansøgningspulje og vilkår for modtagelsen af tilskud.

Efter modtagelsen af ansøgninger vurderer Miljøstyrelsen, hvilke parter, der er relevante at inddrage i den faglige høring, som indgår i Miljøstyrelsens samlede vurdering og prioritering af ansøgningerne. Hvem, der er relevante faglige høringsparter, kan variere alt efter ansøgningernes indhold, og det er derfor ikke muligt på forhånd klart at definere, hvem disse er. Miljøstyrelsen kan dog oplyse, at der typisk vil blive indhentet udtalelser fra relevante ministerier, styrelser og offentlige myndigheder i Danmark, Grønland og på Færøerne, og der kan ligeledes indhentes udtalelser fra organisationer, der indgår i arbejdet med Arktisk Råd. Eksempler på dette er Miljø- og Fødevarerministeriets departement, Grønlands Selvstyre og Færøernes Landsstyre.

Efter høringen af de relevante parter træffer Miljøstyrelsen afgørelse om tilsagn eller afslag ud fra den tilgængelige pulje for ansøgningsrunden. I styrelsens vurdering af ansøgningerne indgår eventuelle høringssvar fra de relevante parter.

Miljøstyrelsen vil altid bestræbe sig på at behandle ansøgningerne hurtigst muligt, men finder ikke, at en fast sagsbehandlingstid er realisabel.

Ad 5) Ansøgninger – projekter med flere ansøgere

DCE, GEM og KEFM kommenterer på og stiller spørgsmål til, hvordan projekter med flere ansøgere forventes håndteret, om der stilles krav til underskrift fra alle ansøgere, eller om der kan være en fælles befuldmægtiget, samt hvordan ansvarsfordelingen imellem projektdeltagerne er, fx i forhold til det juridiske og rapporteringsmæssige ansvar over for Miljøstyrelsen. Der efterspørges en enkel løsning, hvor parterne kan udpege en projektholder, der kan tegne og underskrive for projektets deltagere.

Miljøstyrelsens bemærkninger: For projekter, hvori der indgår flere ansøgere, vurderes det relevant, at ansøgernes ansvarlige ledelser med deres underskrift på ansøgningen vedstår deres interesse i projektet og – såfremt der opnås tilskud – deres foreløbige accept af at blive forpligtet af betingelserne for tilskud, som angivet i bekendtgørelsen, annonceringen og i tilsagnsskrivelsen. Som det fremgår af bekendtgørelsesudkastets § 4, stk. 2 *in fine*, er udgangspunktet om kravet om underskrift fra alle ansøgere dog fravigeligt, idet det er muligt for ansøgerne i stedet at give en medansøger eller tredjepart fuldmagt til at underskrive ansøgningen på deres vegne. Fuldmagten vil i så fald skulle vedlægges ansøgningen, jf. § 4, stk. 3.

Er der flere ansøgere/projektdeltagere/tilskudsmodtagere, skal disse udpege en fælles befuldmægtiget, som Miljøstyrelsen kan kommunikere med omkring projektet, og til hvem Miljøstyrelsen med frigørende virkning kan udbetale tilskud til, jf. § 4, stk. 4. Dette er netop af hensyn til den praktiske gennemførelse af projekterne og Miljøstyrelsens administration af ordningen.

De enkelte projektdeltagere vil stadig skulle leve op til vilkårene i bekendtgørelsen og i tilsagnsskrivelsen for så vidt angår deres del af projekterne, inklusiv vilkår om at bidrage til afrapportering for det samlede projekt over for Miljøstyrelsen.

Ad 6) Oversendelse af ansøgninger mellem Miljøstyrelsen og KEFM

DCE og GEM stiller spørgsmål om håndteringen af oversendelse af ansøgninger mellem Miljøstyrelsen og KEFM i de tilfælde, som er skitseret i bekendtgørelsesudkastets § 5, dvs. hvor en modtaget ansøgning til en af støtteordningerne indholdsmæssigt vurderes at være mere relevant for den anden støtteordning. Der henvises i hørings svarene til reglen i forvaltningslovens § 7, stk. 2.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Som angivet overfor har de to støtteordninger for henholdsvis Miljøstøtte til Arktis og Klimastøtte til Arktis en vis parallelitet, og der modtages af og til ansøgninger, som indholdsmæssigt vurderes at være mere relevant for den anden støtteordning.

Efter høringen har Miljøstyrelsen genovervejet bestemmelsen i bekendtgørelsesudkastets § 5, og styrelsen er enig i vurderingen, at forvaltningslovens § 7, stk. 2, dækker situationen, hvor en modtaget ansøgning indholdsmæssigt vurderes at være mere relevant for den anden støtteordning. Der vurderes derfor ikke behov for at opretholde bestemmelsen i bekendtgørelsen, og § 5 fjernes derfor. De øvrige bestemmelser i bekendtgørelsesudkastet konsekvensrettes som følge heraf.

Ad 7) Statsstøtte – gruppefritagelse, de minimis og krydssubsidiering

DCE og GEM stiller dels spørgsmål til forståelsen af bekendtgørelsesudkastets § 8 om krydssubsidiering og til formuleringen og håndteringen af bestemmelsen i § 9 om statsstøtte. Der rejses bl.a. spørgsmål om betydningen af denne bestemmelse i forhold til samarbejdspartnere, som ikke vil være omfattet af gruppefritagelsen om forskning, udvikling og innovation, og deres muligheder for at overholde de minimis reglerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Som angivet i høringsbrevet, har Miljøstyrelsen og Miljø- og Fødevarerministeriet parallelt med den offentlige høring nærmere undersøgt tilskudsordningen og bekendtgørelsesudkastet i forhold til reglerne om statsstøtte.

På baggrund heraf er det Miljøstyrelsens vurdering, at reglerne om statsstøtte er relevante for tilskudsordningen om Miljøstøtte til Arktis. Ud fra en gennemgang af tidligere års ansøgninger og tilsagn er det samtidig styrelsens vurdering, at den alt-overvejende del af ansøgningerne kan gives tilsagn, og at disse tilsagn falder ind under gruppefritagelsen om støtte til forsknings-, og udviklingsprojekter i artikel 25 af EU-Kommissionens forordning 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 ("gruppefritagelsesforordningen").

Der kan også gives tilsagn til private virksomheder. Dog kun i det omfang sådanne falder ind under definitionen af en forsknings- og videnformidlingsorganisation, som defineret i gruppefritagelsesforordningens artikel 2, nr. 83, og projektet samtidig opfylder kravene til grundforskning i artikel 2, nr. 84, vil sådanne tilsagn kunne være omfattet af gruppefritagelsen, og dermed vil støtte til disse ikke udgøre ulovlig statsstøtte. Er den private virksomhed ikke omfattet af definitionen på en forsknings- og videnformidlingsorganisation, vil eventuel støtte skulle overholde reglerne i de minimis-forordningen¹.

Grundforskning defineres i gruppefritagelsesforordningens artikel 2, nr. 84, som "eksperimentelt eller teoretisk arbejde, hovedsagelig med henblik på erhvervelse af ny viden om de grundlæggende årsager til fænomener og observerbare forhold uden direkte kommerciel anvendelse for øje".

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at arbejde med dataindsamling og monitorering også er omfattet af definitionen af grundforskning, da det er direkte relateret til tilvejebringelse af ny viden.

Derimod vil deltagelse i ekspertgruppemøder som udpeget national ekspert ikke være omfattet af gruppefritagelsen. Som beskrevet under punkt 2 ovenfor, vil dette fremover – sammen med kontingentbetalinger til internationale organisationer, kunne honoreres af driftsmidlerne fra finanslovsbevillingen, og ikke som tilskud efter denne bekendtgørelse. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at dette ikke vil være omfattet af statsstøttereglerne.

For så vidt angår samarbejde mellem forskningsinstitutioner og private parter, så er det Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at forskningsinstitutioner som tilskudsmodtagere vil kunne indgå aftale med fx private konsulenter om dele af projekterne. Sådanne aftaler kan finansieres helt eller delvist ved hjælp af tilskudsmidler fra ordningen under forudsætning af, at konsulentindkøbet sker på markedsvilkår og under iagttagelse af udbudsreglerne i øvrigt. Dette vil in-

---

¹ Kommissionens forordning 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte

debære, at private samarbejdspartnere enten skal opfylde definitionen af en forsknings- og videnformidlingsorganisation (hvis de skal stå som tilsagnsmodtagere), overholde de minimis-reglerne, eller alene indgå i projektet på konsulentbasis efter kontrakt med en forskningsinstitution, jf. ovenfor.

For så vidt angår forskningsinstitutioner, som udøver både økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, er det vigtigt at være opmærksom på, at krydssubsidiering undgås, dvs. at omkostninger, finansiering og indtægter for de to former for aktiviteter klart adskilles. Dette kan dokumenteres ved et årsregnskab. Såfremt den økonomiske anvendelse af tilskudsmidlerne forbliver rent accessorisk, falder det uden for statsstøttereglernes anvendelsesområde. Ifølge statsstøttehåndbogen anser EU-Kommissionen dette for tilfældet, når der anvendes de samme input (såsom materiale, udstyr, arbejdskraft og fast realkapital) til såvel økonomiske som ikke-økonomiske aktiviteter, og den kapacitet, der hvert år afsættes til sådanne økonomiske aktiviteter, ikke overstiger 20 % af den pågældende enheds samlede årlige kapacitet².

Bekendtgørelsesudkastets §§ 8 og 9 skal forstås i overensstemmelse med det ovenstående. Ud fra de modtagne høringssvar og overvejelserne omkring statsstøttereglerne, som Miljøstyrelsen har haft, er det besluttet at ændre ordlyden af bekendtgørelsesudkastets § 9 (§ 8 i den endelige bekendtgørelse) med direkte henvisning til gruppefritagelsesforordningen i stk. 1, og med et nyt stk. 2 om de minimis-forordningen. Det tidligere stk. 2 er nu stk. 3.

Miljøstyrelsen agter at anmelde en gruppefritagelse til EU-Kommissionen, når bekendtgørelsen er trådt i kraft. Det er en forudsætning for at opnå gruppefritagelse, at ordningen lever op til kravene i gruppefritagelsesforordningens artikel 4-9.

Ad 8) Udstyr købt for tilskudsmidler

Grønlands Naturinstitut og KEFM stiller spørgsmål til, hvordan ejerskab til udstyr købt – helt eller delvist - for tilskudsmidler reguleres efter bekendtgørelsen. DCE og GEM foreslår i deres høringssvar, at begrebet ”udstyr” i bekendtgørelsesudkastets § 10 præciseres, eller at der angives en beløbsgrænse af hensyn til administrationen hos tilskudsmodtagerne. DCE og GEM bemærker endvidere, at kravet i bekendtgørelsesudkastet om, at tilskudsmodtager skal føre en liste over indkøbt udstyr og software, kan være vanskeligt at leve op til.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Hvis en tilskudsmodtager enten helt eller delvist finansierer køb af udstyr for tilskudsmidlerne, er ejerskabet til dette udstyr Miljøstyrelsen uvedkommende. Efter bekendtgørelsen skal ’ansøger’ forstås som den forskningsinstitution eller virksomhed, som er projektansvarlig, ikke den enkelte ansatte forsker tilknyttet projektet.

---

² Statsstøttehåndbogen 2017

(se side 119 ff.): <https://em.dk/media/10141/statsstoettehaandbog-2017.pdf>

På baggrund af høringssvarene om kravet om lister over anskaffet udstyr og software har Miljøstyrelsen valgt at ændre på formuleringen af bekendtgørelsen, sådan at tilskudsmodtager blot skal kunne redegøre for tilskudsmidlernes anvendelse, såfremt Miljøstyrelsen anmoder om det.

Ad 9) Afrapporteringskrav

DCE og GEM bemærker, at det er uklart, hvordan kravet om afrapportering i bekendtgørelsesudkastets § 15 adskiller sig fra § 6, stk. 4.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Bekendtgørelsesudkastets § 6, stk. 4, omhandler Miljøstyrelsens mulighed for at stille krav om tilskudsmodtagerens publicering af projektets resultater for offentligheden – herunder en mulighed for at fastsætte vilkår om at orientere Miljøstyrelsen inden en sådan offentliggørelse.

Bekendtgørelsesudkastets § 15 omhandler afrapporteringen fra tilskudsmodtageren til Miljøstyrelsen i forbindelse med projektets afslutning, med henblik på at styrelsen kan vurdere, om forudsætningen for udbetalingen af tilskuddet er opfyldt.

Andre høringssvar – Erhvervsstyrelsen

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har i deres høringssvar gjort opmærksom på, at erhvervsrettet regulering skal sendes direkte til OBR forud for en offentlig høring.

OBR bemærker i øvrigt, at de vurderer, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Miljøstyrelsens bemærkninger: Erhvervsstyrelsens bemærkninger tages til efterretning.